Talousarvioaloite TAA 299/2025 vp

Eva Biaudet r

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä saamenkielisen psykososiaalisen tukipalvelun toiminnan turvaamiseen (500 000 euroa)

Eduskunnalle

Ehdotan rahoituksen lisäämistä saamelaisen psykososiaalisen tuen yksikkö Uvjj — Uvja — Uvjân toiminnan turvaamiseksi vuoden 2026 loppuun asti. Yksikkö tarjoaa saamenkielistä ja kulttuurinmukaista mielenterveys- ja tukipalvelua saamelaisyhteisölle Suomessa, ja sen jatkuvuus on tällä hetkellä uhattuna. Nykyinen sopimus päättyy vuoden 2025 lopussa, ja rahoitus on turvattu vain kesäkuuhun 2026 asti. Ilman lisärahoitusta saamelaiset jäisivät jälleen ilman asianmukaisia psykososiaalisia palveluita, erityisesti inarin- ja koltansaamenkieliset asiakkaat.

Saamelainen psykososiaalisen tuen yksikkö perustettiin vuonna 2022 tukemaan saamelaisten ja Suomen valtion välistä totuus- ja sovintokomissiotyötä. Yksikkö tarjoaa matalan kynnyksen mielenterveys- ja tukipalveluita kaikilla Suomessa puhuttavilla saamen kielillä sekä suomeksi, ja sen toiminnassa on kehitetty uraauurtavia saamelaiskulttuuriin soveltuvia toimintamalleja.

Sekä Saamelaiskäräjät että totuus- ja sovintokomissio ovat korostaneet yksikön jatkuvuuden turvaamisen välttämättömyyttä. Myös YK:n totuuden, oikeuden ja hyvityksen erityisraportoija Fabian Salvioli on suositellut yksikön perustamista pysyväksi ja riittävästi resursoiduksi. Palvelun tarve on pitkäaikainen ja valtakunnallinen, eikä se rajoitu totuus- ja sovintokomission toimikauteen.

Ehdotan lisäksi, että momentin 33.60.36 otsikko palautetaan alkuperäiseen muotoonsa kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Tämä tarkennus korostaa palveluiden jatkuvuuden ja saatavuuden turvaamisen merkitystä, ei pelkästään niiden kehittämistä. Samalla on tärkeää, että momentissa huomioidaan koko maan kattava palveluiden saatavuus, ei pelkästään hyvinvointialueen alueellinen näkökulma. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi digitaalisten palveluiden avulla, varmistaen, että kaikki saamelaiset voivat saada tarvitsemansa psykososiaaliset palvelut asuinpaikasta riippumatta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

> *että eduskunta lisää 500 000 euroa momentille 33.60.36 saamenkielisen psykososiaalisen tukipalvelun jatkamiseen vuoden 2026 loppuun asti.*

Talousarvioaloite TAA 299/2025 vp

Helsingissä 3.10.2025

Eva Biaudet r